

Co nowego dla beneficjentów?

MAŁGORZATA NIŻYGOROCKA

Polska, jako pełnoprawny członek Unii Europejskiej, uzyskała dostęp do funduszy unijnych. Korzystając z przeznaczonych nam ponad 67 mld euro na modernizację i budowę infrastruktury podstawowej, zmniejszy się dystans do najbardziej rozwiniętych społeczeństw.

By absorpcja środków przebiegała prawidłowo, potrzeba rzetelnej wiedzy beneficjentów w zakresie możliwości sposobu realizacji projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności. 25 stycznia br. Minister Rozwoju Regionalnego Elżbieta Bieńkowska zatwierdziła „Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013”, natomiast 1 lutego br. zaprezentowała wyniki weryfikacji list projektów indywidualnych m.in. dla POIiŚ.

Opis działań priorytetów

„Szczegółowy opis priorytetów” został opracowany na podstawie ostatecznego tekstu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przyjętego przez Komisję Europejską decyzją z 7 grudnia 2007 r. oraz propozycji przedstawionych w trakcie konsultacji przez właściwe ministerstwa, jako instytucje pośredniczące w systemie POIiŚ. Przypomnijmy, że zmiany w treści Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko następują w przypadku zajścia zmian społeczno-gospodarczych, uwzględnienia zmian w priorytetach wspólnotowych, krajowych lub regionalnych, wystąpienia trudności w realizacji oraz oceny wynikającej z monitorowania programu. Dokument powstał z uwagi na szczególny charakter programów operacyjnych. Zaś uszczegółowienia obejmują informacje z zakresu ogólnych zasad i reguł realizacji programu, priorytetów i konkretnych działań. Dotyczą one typów projektów, list potencjalnych

beneficjentów i systemu wdrażania projektów. Opis składa się z dwóch części. Pierwsza opisuje ogólne zasady oraz inżynierię finansową dla programu operacyjnego, natomiast druga szczegółowo przedstawia priorytety i zakres działań.

Zatwierdzony przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego „Szczegółowy opis priorytetów” został stworzony z myślą o uszczegółowieniu i ułatwieniu procedur przygotowania inwestycji i prawidłowego przygotowania wniosku o dofinansowanie. Określa on, jakie zakresy rzeczowe i projekty mogą być współfinansowane przez UE.

Weryfikacja list projektów

Weryfikacja list projektów indywidualnych dla krajowych programów operacyjnych: Infrastruktura i Środowisko, Innowacyjna Gospodarka i Rozwój Polski Wschodniej wynika z doświadczeń okresu 2004–2006 w zakresie występujących wówczas problemów z prawidłowym i terminowym wdrażaniem projektów oraz realizacji Strategii Rozwoju Kraju. W dokumencie podsumowującym proces modyfikacji list, wydany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego czytamy, że „niezwykle istotne jest wczesna identyfikacja inwestycji strategicznych oraz objęcie ich procesem zarządzania, koordynacji i wsparcia doradczego już na etapie przygotowania projektu”. Pojawiły się również obawy w zakresie spójności projektów indywidualnych z ostatecznymi zapisami programów operacyjnych. Kolejnym istotnym elementem uzasadniającym przeprowadzenie weryfikacji był problem doboru kryteriów wyboru projektów dla poszczególnych programów operacyjnych.

Analizy wymagała również kwestia ograniczenia działań planowanych do realizacji w ramach programów operacyjnych, oraz dublowanie się projektów zamieszczonych na listach. Istotne okazało się również przyjęcie linii demarkacyjnej przez Komitet Nadzorujący NSRO, co wymagało sprawdzenia, czy projekty zaplanowane już do realizacji umiejscowione są na listach odpowiedniego programu operacyjnego. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego podało również w wątpliwość kwestie finansowe projektu

w zakresie alokacji finansowej dla projektów indywidualnych, która przekraczała alokację finansową dostępną dla danego programu operacyjnego i konkretnego priorytetu. W przypadku wielu projektów indywidualnych zakres czasowy okazał się nieadekwatny i nierealny, więc terminy ich realizacji należało doprecyzować.

Projekty na listach

Z 541 projektów na listach kluczowych pozostało 433. W zakresie projektów wodno-ściekowych na liście projektów kluczowych znalazło się 6 projektów z okresu 2004–2006, 2 projekty tzw. fazowe i 25 projektów spełniających kryteria wysokiego stopnia redukcji zanieczyszczeń i przygotowania do realizacji. W zakresie gospodarki odpadami pozostało 15 projektów z poprzedniej perspektywy finansowej z czego 10 to projekty kluczowe dla spełnienia przez Polskę dyrektyw odpadowych. – Umieszczenie projektu na liście projektów kluczowych nie oznacza gwarancji uzyskania dofinansowania. Gwarancją dotacji nie jest także pre-umowa, a dopiero podpisanie właściwej umowy o dofinansowanie. Miejsce na liście projektów kluczowych oznacza jedynie,

Umieszczenie projektu na liście projektów kluczowych nie oznacza gwarancji uzyskania dofinansowania. Gwarancją jest podpisanie właściwej umowy o dofinansowanie.

że projekt jest ważny dla strategii kraju – tłumaczy minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska.

Proces weryfikacji list projektów indywidualnych przebiegał dwuetapowo. Najpierw instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych priorytetów dokonały powtórnej analizy list projektów, po czym Ministerstwo Rozwoju Regionalnego rozpatrzyło listy nadesłane przez poszczególne resorty. Nie dodano żadnych nowych projektów do list, a środki uwolnione w wyniku weryfikacji list będą przeznaczone na realizację projektów z list rezerwowych lub na procedurę konkursową.

Efekty weryfikacji

W wyniku przeprowadzonej weryfikacji ograniczono liczbę projektów na listach podstawowych i rezerwowych programów operacyjnych. W przypadku m.in. I priorytetu POIiŚ – Gospodarka wodno-ściekowa, ograniczenia dokonano w sposób większy niż Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przewidywało. Kolejno, wartość projektów indywidualnych dostosowano do dostępnej alokacji w ramach priorytetu danego programu operacyjnego za wyjątkiem priorytetów transportowych w ramach POIiŚ. Dzięki weryfikacji list projektów zaktualizowano również wartości całkowite i ich maksymalne wartości dofinansowane, zaproponowane na obowiązujących listach podstawowych i rezerwowych. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego poinformowało, że opracuje bazę monitoringu projektów indywidualnych, która będzie pełnić rolę narzędzia umożliwiającego monitorowanie przez instytucje zarządzające usytuowane w MRR procesu przygotowania inwestycji indywidualnych do realizacji. Informacje z zakresu stanu przygotowań projektów do realizacji będą włączane do comiesięcznych raportów o stopniu

wdrażania programów operacyjnych 2007–2013. Uruchomione zostanie także wsparcie doradcze, którego celem jest usprawnienie procesu przygotowania projektów indywidualnych do realizacji, finansowane ze środków Programu Pomoc Techniczna. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jest przekonane, że spójne działanie elektronicznego monitoringu projektów indywidualnych i wsparcia doradczego umożliwi wczesne zdiagnozowanie i wykrycie trudności na etapie przygotowania projektów indywidualnych do realizacji oraz pozwoli uruchomić odpowiednie środki zapobiegawcze.

Przeprowadzony proces weryfikacji list projektów indywidualnych i zatwierdzonej „Opis priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013”, doprecyzowuje politykę państwa w zakresie zobowiązań akcesyjnych. Wszelkie informacje na temat omawianych dokumentów znajdują się na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego: <http://www.mrr.gov.pl/>